

**Personalități
remarcabile
ale culturii
și științei
născute în
februarie**

2

**Despre
Unire, la
Măgurele**

7

**Expo
la Piscu**

11

**La
aniversare,
gânduri de
sărbătoare**

12

condeie Ilfovene

Nr. 89 | februarie 2025 | Publicație de cultură

**Cucii din Brănești
la Festivalul Internațional „Surva” 2025**

(pagina 7)

**A fost furată
prima Coroană regală
a înaintașilor noștri**

(pagina 3)

Itinerarii culturale eminesciene

Personalități remarcabile ale culturii și științei născute în februarie

Luna februarie, adesea văzută ca o perioadă de tranziție între iarnă și primăvară, adăpostește o adevărată galerie a marilor personalități care au marcat evoluția culturală și intelectuală a României. De la înțelepții care au clădit baze solide pentru educație și știință, până la artiștii și scriitorii care au surprins esența umană în cuvinte și forme, februarie a dat naștere unor personalități care, prin viziunea lor, au contribuit la formarea mentalităților și valorilor națiunii. Aceste figuri emblematice au lăsat o moștenire de neprețuit, care continuă să inspire și astăzi.

Gheorghe Șincai (28 februarie 1754 – 2 noiembrie 1816) este una dintre cele mai vechi personalități istorice născute în luna februarie, fiind un filosof, teolog, traducător și scriitor român, dar și unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai Iluminismului românesc și ai Școlii Ardelene. Este cunoscut pentru lucrările sale istorice și pentru contribuțiile pe care le-a adus în domeniul educației și culturii naționale. Printre cele mai importante realizări ale sale se numără elaborarea primei gramatici tipărite a limbii române, alături de Samuil Micu („Elementa linguae daco-romanae sive valachicae”, 1780). De asemenea, a elaborat și tradus manuale și lucrări fundamentale, cum ar fi „Abecedarul”, „Gramatica”, „Aritmetica”, „Catehismul”, „Învățătura firească spre surparea superstiției norodului”.

Alexia-Maria JUNCU, studentă la FPSE

Grigore Alexandrescu (22 februarie 1810 – 25 noiembrie 1885) a fost un poet, fabulist și publicist român, considerat unul dintre clasicii literaturii române. Prin literatura sa, a adresat problemele sociale ale vremii, într-un mod subtil. Operele sale, precum „Căinele și cățelul”, „Boul și vițelul”, „Corbii și barza”, „Șarlatanul și bolnavul”, „Lupul moralist”, reflectă atât o profundă sensibilitate umanistă, cât și o viziune critică asupra stării societății. A avut un rol esențial în dezvoltarea literaturii române moderne, fiind un model de echilibru între tradiție și modernitate.

Constanța Dunca-Șchiau (16 februarie 1843 – 1923) a fost una dintre primele și cele mai importante personalități feminine din domeniul educației române. Scriitoare, profesoară și publicistă, activitatea sa a fost dedicată îmbunătățirii sistemului educațional și promovării drepturilor femeilor. A înființat Școala Centrală de fete din București (1863), a ținut o serie de conferințe despre educația femeilor și, în general, a susținut creșterea contribuției statului la dezvoltarea învățământului pentru fete. A publicat piese de teatru, romane, nuvele și alte lucrări în diverse publicații, printre care se numără „Martira inimei”, „Motiv de despărțire”, „Sub valul Bucureștilor”, „Feminismul în România”.

ȘTIAȚI CĂ... Titu Maiorescu, Spiru Haret și Constantin Rădulescu-Motru sunt toți născuți pe 15 februarie, însă în ani diferiți?

Titu Maiorescu (15 februarie 1840 – 18 iunie 1917) a fost un filosof, critic literar, scriitor, pedagog, avocat și politician, fiind una dintre cele mai importante personalități ale culturii românești din perioada modernă. Ca lider al Junimii, a jucat un rol esențial în dezvoltarea limbii și literaturii române, fiind un susținător al curentului naționalist și al modernizării. A influențat puternic politica, având un impact considerabil asupra evoluției intelectualității române. Scrierile sale includ critici literare, articole, volume, precum „În contra direcției de astăzi în cultura română”, „Despre scrierea limbii române”, „Direcția

nouă”, „Logica elementară”, „Literatura română și străinătatea”.

Spiru Haret (15 februarie 1851 – 17 decembrie 1912) a fost un matematician, om politic și pedagog român, cunoscut pentru reformarea învățământului românesc. Ca ministru al educației, a contribuit la modernizarea sistemului educațional, promovând educația gratuită și obligatorie, construind școli și formând cadre didactice. De asemenea, a promovat cercetarea științifică în domeniul matematicii, având o activitate didactică remarcabilă. A publicat „Mecanica socială” în 1910, utilizând matematica în explicarea fenomenelor sociale.

Constantin Rădulescu-Motru (15 februarie 1868 – 6 martie 1957) a fost un filosof, psiholog, pedagog, om politic și dramaturg român, fiind pasionat de psihologia aplicată și educație. A fost rector al Universității din București și a influențat dezvoltarea învățământului superior în România, promovând raționalismul și învățarea prin experiență. Printre cele mai cunoscute scrieri ale sale se numără „Psihologia poporului român”, „Problemele psihologiei”, „Sufletul neamului nostru. Calități bune și defecte”.

Constantin Brâncuși (19 februarie 1876 – 16 martie 1957) este considerat unul dintre cei mai mari sculptori ai secolului XX, devenit cunoscut pe plan internațional pentru lucrările sale inovatoare, care au transformat radical modul în care era înțeleasă sculptura. Operele „Coloana infinitului”, „Masa tăcerii”, „Somnul”, „Poarta sărutului” sunt doar câteva dintre creațiile sale celebre, care reflectă o viziune profundă asupra formei și esenței umane. Acesta a influențat profund arta contemporană, fiind un simbol al renașterii estetice și al exprimării esenței prin artă.

Dimitrie Gusti (13 februarie 1880 – 30 octombrie 1955) este una dintre cele mai remarcabile personalități ale gândirii și cercetării sociale din România. A fost profesor universitar, cercetător, sociolog și fondator al multor asociații și instituții pentru educația socială. În cadrul muncii sale, a pus accent pe importanța cunoașterii

realităților sociale din țară, prin cercetări de teren și studii etnografice. A înființat și condus reviste, precum „Arhiva pentru știința și reforma socială” și „Sociologie românească”, având un impact durabil asupra științei sociale din România.

Tudor Mușatescu (22 februarie 1903 – 4 noiembrie 1970) a fost un scriitor, dramaturg și traducător român. A scris de-a lungul vieții schițe, romane, versuri, dar mai ales, piese de teatru, dedicându-și majoritatea timpului dramaturgiei, fiind director de scenă și proprietar de teatru. Printre cele mai importante opere ale sale se numără piesele de teatru „Titanic-vals”, „Visul unei nopți de iarnă”, „Focurile de pe comori”, „...escu”, „Sosesc deseară”, romanul „Mica publicitate” și versurile din „Vitrinele toamnei”.

Marin Sorescu (29 februarie 1936 – 8 decembrie 1996) a fost unul dintre cei mai importanți poeți români contemporani, făcându-se remarcant prin poezia sa profundă, cu accente filosofice, dar și prin umorul și ironia sa caracteristică. Cele mai importante volume de poezie ale sale reflectă o profundă căutare a sensului existenței umane și o legătură profundă cu natura și mitologia. Acesta a fost și un dramaturg apreciat, cel mai cunoscut text dramatic al său fiind „Iona”. A scris peste 40 de poezii („Singur printre poeți”, „Moartea ceasului”, „Tineretea lui Don Quijote”, „Ocolul infinitului mic pornind de la nimic”), romane („Trei dinți din față”, „Viziunea viziunii”), dramaturgie („Matca”, „Paracliserul”), publicistică, traduceri și multe ediții în limbi străine.

Aceste personalități remarcabile ale culturii și științei românești nu doar că au lăsat o moștenire de neprețuit în domeniile lor de activitate, dar au și contribuit la conturarea unui spirit național și la definirea valorilor fundamentale ale societății românești. Moștenirea lor continuă să inspire generațiile actuale și viitoare, amintindu-ne că, prin pasiune, muncă și dedicare, putem construi un viitor mai luminos. ■

Bibliografie: wikipedia.org

POEZII

In memoriam
prof. Ioan Gheorghisor
„La aniversară”
(Lui Eminescu)

Vinovat ai fost pentru cerul senin și fără contur
Chinuindu-se să intre în lacul cel verde și lin,
Lacrima codrului.
Doar copilăria ți-a dat de furcă din greu,
Însoțindu-te mereu, peste tot,
Stea a norocului tău.
Ți-a fost stăpână luna,
Floarea de salcâm ți-a tulburat dragostea,
Dragostea ți-a tulburat liniștea,
Iar neliniștea ți-a îndoit viața.
Ai fost sărac doar cât ai vrut să fii,
Căci ai avut păduri de argint,
Și codri de aramă,
Și lumi de povești cu feți-frumoși din tei,
Și preafrumoase fete
Din rude mari, împărătești.
Ai coborât în veacuri apuse de mult
Sau ai urcat spre o stea
Încolțită-n cer, de-a dreapta Luceafărului.

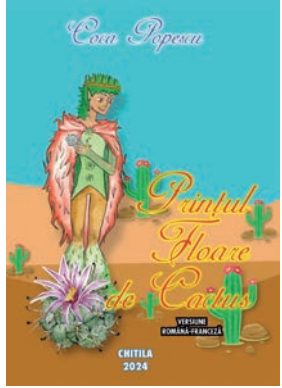

„Roșu sec”
Elena Otilia

Ca un lichid îți intru între vene
Sunt dulce, sunt amară,
Am gust de portocală
Sunt roșie, lichidă
Sunt mică și sunt mare
Și am iz de nucșoare
Ca vinul roșu sunt acum pe buza ta
Mă guști, miroși, mă pipăi,
Și apoi o să mă simți
Sunt energie-n tine
În piele, limbă, dinți
Te împresor cu totul
Și mă încolăcesc
Ca vinul roșu sec
Te-aprind, te răscolesc
Și vreau să te posed
Și vreau să te subjug
Și vreau să te disec
Tu toarnă-mă-n pahar
Azi sunt doar roșu sec.

„Prințul Floare de Cactus” - în română, franceză, engleză și alfabetul Braille

Cărțile cu povești au un loc special în inimile copiilor și ale bunicilor care le citesc nepoților înainte de culcare. Coca Popescu, din Chitila, a fost inspirată și a ridicat stacheta talentului său spre lumea poveștilor nemuritoare. Așa a apărut în 2024 povestea „Prințul Floare de Cactus”. Volumul a fost lansat și s-a relansat, cu contribuția unor mari actori care s-au implicat în asumarea personajelor. În România, la București și Câmpina, în Canada și SUA, dar și la Spitalul „Marie Curie” din capitală, pentru a aduce un strop de bucurie pentru copiii aflați în suferință. Ediția în alfabetul Braille a fost donată școlilor în care învață copii cu deficiențe de vedere din România. Acum avem cartea în limbile română, franceză, engleză și alfabetul Braille. Finalul poveștii este un happy-end, spre bucuria copiilor: „Unindu-și destinele, dar și regatele, Prințul Floare de Cactus și Zâna Florilor au trăit fericiți până la adânci bătrâneți, iar din dragostea lor s-a născut Prințul Roșu Trandafir”. ■

George V. GRIGORE

Director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov Alexandrina NIȚĂ	
Condeie ILFOVENE	
Editor: Centrul Român pentru Inițiativă Socială Editor coordonator: Cătălin DRAGOMIR Redactor șef: George V. GRIGORE Redactori: Cristina ANGHELUTĂ, Anica POPA, Iulia GEORGESCU, Marius Florin VĂDUVA, Alexandru LEOLEA, Livia Andreea NIȚĂ	Foto: George V. GRIGORE Corectură: Maria DRAGOMIR DTP: Dan DULGERU tipar - www.tipografiaLM.ro
Tel. 0371.084.001 ; e-mail: condeiilfovne@gmail.com ISSN 2601 - 0984; ISSN-L 2601 - 0984 Publicație distribuită gratuit	

Un act de terorism cultural

A fost furată prima Coroană regală a înaintașilor noștri

Patru prețioase artefacte din patrimoniul românesc au fost furate în 25 ianuarie din Drents Museum din Assen (Regatul Țărilor de Jos), unde erau expuse începând cu vara anului trecut, cu o zi înainte de închiderea expoziției.

Expoziția „Dacia! Kingdom of Gold and Silver/ Dacia! Rijk van goud en zilver” a fost deschisă în 7 iulie 2024 și urma să se încheie în 26 ianuarie 2025. Ministerul român al Culturii a anunțat că în dimineața zilei de 25 ianuarie 2025, o explozie a avut loc, distrugând un zid al spațiului expozițional și permițând pătrunderea mai multor persoane în interiorul muzeului. În urma acestui jaf, au fost sustrate patru piese valoroase din expoziție: coiful de aur de la Coțofenești (datat în secolele V-IV î.e.n.) și trei brățări dacice din aur de la Sarmizegetusa Regia (din a doua parte a secolului I î.e.n.), unele dintre cele mai importante artefacte din patrimoniul național al României. Piesele erau împrumutate de Muzeul Național de Istorie al României. Din informațiile furnizate de conducerea Muzeului Drents și de autoritățile judiciare olandeze, este vorba despre o spargere a singurului zid exterior al clădirii, prin utilizarea unui exploziv puternic. Prin spărtură au pătruns în sală mai multe persoane, care au sustras patru piese de patrimoniu.

Ambasada României la Haga a fost la rândul ei notificată de MAE olandez. Ministrul afacerilor externe Emil Hurezeanu a discutat imediat cu omologul olandez Caspar Veldkamp în care a fost reiterată importanța patrimonială și simbolică deosebită a pieselor care fac obiectul acestui caz și emoția pe care dispariția lor o generează în România.

„Partea olandeză a oferit asigurări privind un angajament clar și urgent atât la nivel operațional cât și politic în soluționarea cazului. Îngrijorarea este împărtășită și au fost primite asigurări că autoritățile olandeze fac toate diligențele pentru ca aceste piese să fie recuperate. Poliția olandeză a activat mecanismul de cooperare transfrontalieră și a informat Interpol. Ministerul Afacerilor Externe păstrează legătura cu Muzeul Național de Istorie a României, cu Ministerul Afacerilor Interne, IGP și prin Ambasada României la Haga cu instituțiile naționale olandeze

✍ George V. GRIGORE, Cătălin DRAGOMIR

competente.”, arată un comunicat al MAE. Ulterior au fost identificați patru suspecți, trei dintre aceștia aflându-se în prezent în arest. Cea de-a patra persoană este data, încă, în urmărire.

Cutremur politic s-a produs și în România, directorul Muzeului Național de Istorie a României fiind demis de ministrul culturii. Toate celelalte obiecte împrumutate de la noi au revenit în țară în deplină siguranță. În cadrul expoziției au fost prezentate 673 de obiecte din metale prețioase, provenind din peste 50 de tezaure, aflate în colecțiile a 18 muzee din România. Printre cele mai notabile artefacte se numără tezaurele de aur din epoca bronzului și prima epocă a fierului de la Perșinari, Săcuieni, Ostrovul Mare, Răcățău, Sărmășag, Sacoșul Mare, precum și coiful de la Coțofenești și diadema de la Bunești-Averești. De asemenea, au fost expuse piese din tezaurele de la Agighiol, Peretu, Cucuteni-Băiceni, Stănțești, brățări

dacice din aur de la Sarmizegetusa Regia și tezaurele de argintărie geto-dacică de la Epureni, Sâncrăieni, Lupu și altele. Expoziția „Dacia! Kingdom of Gold and Silver” a avut peste 77.000 de vizitatori.

Despre Coiful de la Coțofenești

Descoperit întâmplător în 1926-1927 de câțiva copii care pășteau vitele, coiful a stat în curtea familiei Simion din Coțofenești (Prahova) mai mult timp, având diverse roluri, inclusiv de adăpătoare pentru găini. Aurul antic conține cantități de argint, explica fostul director al MNIR, Ernest Oberländer-Târnoveanu, într-un documentar realizat în urmă cu mai mulți ani de TVR. Piesa de artă getică a stârnit totuși interesul capului familiei care l-a arătat, la Ploiești, unui fost camarad de arme din Primul Război Mondial devenit negustor – Jean Marinescu, care a plătit la schimb 30.000 de lei. „Căciula de aur” din satul Coțofenești a

fost dusă la Ministerul Artelor, în 1931, unde ministrul Ion Marin Sadoveanu a fost impresionat că Marinescu îl donează, fără pretenții, Muzeului Național de Antichități, de unde în anul 1971 a ajuns la Muzeul Național de Istorie.

Unic în lume, coiful – deteriorat în partea calotei – are 740 de grame și e alcătuit din mai multe piese, sudate. Țintele sunt realizate separat, fiecare, apoi sudate. Realizat de un meșter itinerant, toate reprezentările – animale sacrificate, sfincși, grifoni – demonstrează că a fost produs pe loc, la comandă, din aur provenit din mai multe surse.

Specialiștii au ajuns la concluzia că a fost realizat în secolele VI-V î.e.n. după ce au analizat componența și calitatea aurului, metodele și desenele, dar și că a fost folosit, nu a fost doar decorativ. În plus, coifurile cu ochi stilizați – motiv aplicat pe frunte -, din aur sau din argint, sunt specifice geților, de-o parte și de alta a Dunării de jos. Având un diametru de 17 cm, este considerat că stăpânul coifului a fost un tânăr șef care domnea peste triburile din nordul Munteniei de azi. ■

Un adevărat corespondent al Coroanei de Oțel a Regilor României din epoca modernă, susține istoricul Daniel Gheorghe, deputat de Ilfov

Coiful getic vechi de aproape 2.500 de ani, descoperit la Coțofenești, Vărbilău, Prahova, înseamnă mai mult decât un inestimabil obiect de patrimoniu istoric și cultural! Consider că nu îi putem ignora pe strămoșii noștri și mărturisesc faptul că nu cred a fi nimic ieșit din comun în a vorbi despre fundamentul traco-geto-dacic al identității românești. Despre geți și daci, cronicarii antici, precum Strabon ori Trogus Pompeius, au spus că vorbesc aceeași limbă și sunt același popor, de aceea, cred că putem depăși și controversa aceasta falsă și inutilă cu privire la suprapunerea celor două denumiri străvechi.

Ce doresc să spun, după un scurt studiu asupra acestui Coif, este faptul că mă tem a fi puși în fața riscului uriaș de a fi pierdut prima Coroană regală a înaintașilor noștri, Coiful având un evident caracter ceremonial, iar nu de luptă precum s-ar fi putut crede. Este drept lucrul ca există o vizibilă simbolistică scito-iranică pe acest Coif, motivul sacrificiului berbecului spre exemplu ori elemente care arată modelul pumnalelor scitice de tip akinakes, secolele V-IV înainte de Hristos fiind marcate de o influență scitică în sudul și estul României de astăzi, fapt care a permis și existența unor schimburi culturale dintre geți și sciți. Însă, atât cât am analizat eu, am convingerea că este mult mai mult de atât, s-a emis și ipoteza că artefactul vine de la migratorii din est iar nu de la strămoșii noștri, însă totuși, dacă analizăm cu atenție întregul context istoric și simbolistica, răspunsul este nu iarăși nu, el aparține strămoșilor noștri, cunoscuți în istorie drept geți ori daci.

Deși s-a spus și faptul că ar fi putut fi opera genială a unui meșter greco-scit de la malul Pontului Euxin, numeroși experți în arta preistorică înclină spre varianta conform căreia este opera unui artizan local. Peste tot vedem modelul spiralei, cel care a influențat toată arta populară, tradițională și cultă de pe acest pământ al României, încă din timpuri preistorice și până în clipele în care se realiza Coloana Infinitului. De asemenea nu putem neglija sub nicio formă nici simbolul ochiului atât de prezent în arta strămoșilor noștri, precum se regăsește în întreg spațiul locuit de traci și cum dovedesc mai multe descoperiri arheologice de pe teritoriul actual al României. Iar un alt argument este prezența șarpelui, simbol protector în mitologia geto-dacică, element de tradiție păstrat până astăzi în multe comunități românești vechi. Nu fac speculații de niciun fel, nu pretind nici că acest ”Coif” a aparținut miticului rege get Charnabon din opera lui Sofocle, nici nu speculez pe seama uimitorului rege de pe la anul 300, Dromihete, cel care a opus rezistență urmașilor lui Alexandru cel Mare, Lysimach și Agatocle, și nici nu pot asocia opera de artă cu regele Burebista, deja mai aproape de noi în timp față acest artefact datat aproximativ 400 înainte de Hristos. Dacă există lucruri clare putem menționa faptul că se pot suprapune asupra timpului vieții marelui rege dac Decebal cele trei brățări dacice furate și ele în urma acestui atac terorist din Olanda. Percepția pe care îmi permit a o exprima este cea că, în esență coiful getic este, în sens străvechi, un adevărat corespondent al Coroanei de Oțel a Regilor României din epoca modernă, un arc peste timp și o complementaritate istorică. Cred că prioritatea zero a României în aceste clipe este găsirea, salvarea și aducerea în țară a tuturor acestor capodopere furate de barbarii care au dat iama în muzeul din orașul Assen. Nu există nimic mai important pentru România la această oră! Coroana de aur dacic este dovada perenității și dăinuirii poporului nostru, face parte din sămburele identității noastre naționale, este precum un mesaj înscris în metalele prețioase ale epocii anterioare antichității clasice pe pământul țării noastre, mesaj care ne vorbește despre cine suntem și de unde venim! Personal cred că este sănătos să respingem deopotrivă absurditățile protocroniste și tentativele de deturnare conspiraționistă și anti-occidentală a simbolisticii dacice, respingând de asemenea propaganda la fel de antinațională a celor care, la umbra unor speculații comune neprietenilor României din ultimele două secole, promovează un adevărat ”cancel culture” local în care celor care elogiază civilizația dacică, fără excese protocroniste ori manipulări ideologice, li se pune ștampila așa zisei ”dacopatii”.

Moștenirea strămoșilor noștri geto-daci nu poate fi sub nicio formă minge de ping-pong între adepții unor ideologii străine de Națiunea Română, fie că acestea clamează ”progresul” ori preiau tiparele izolaționist-populiste ale unor regimuri dictatoriale din est. Pentru România acest dezastru petrecut în Olanda nu este doar o lecție foarte dură care ne învață ce înseamnă să ne prețuim cu adevărat moștenirea cultural-istorică, însă este și un strigăt de disperare care ne cheamă să ridicăm capul demn și să ne asumăm cu fermitate un lucru: noi suntem urmașii dacilor iar lumea trebuie să știe asta! Jaful din Olanda este un act de terorism cultural și o crimă la adresa identității, istoriei și demnității poporului român!

Tezaur antic găsit la Brănești

O descoperire deosebit de rară a fost făcută recent lângă localitatea Brănești, județul Ilfov, 126 monede antice de argint din sec II-I (î.Hr). Bucureșteanul Nicolae Marius Brîndușa lucrează ca broker de asigurări, dar are ca hobby pescuitul. În urmă cu câțiva ani, a achiziționat un detector de metale pentru a combina mișcarea în natură cu descoperirea artefactelor. În anul 2023, a descoperit pe raza județului Giurgiu, trei monede din argint, tetradrahme dacice, pe care le-a predat autorităților. În 7 ianuarie 2025, bucurându-se de ziua însorită, și-a luat detectorul și a ieșit la o plimbare în pădure. Printre gunoaie, semnalul detectorului i-a atras atenția, iar la aproximativ 50 cm a descoperit tezaurul și fragmente dintr-o ulcică. Ulcica era spartă, dar

Marius a adunat fragmentele în ideea că vasul ar putea fi reconstruit. „Momentele sunt unice”, povestește Marius, și „parcă nu-ți vine a crede, te trec valuri de bucurie și emoție, începi să te gândești cum a ajuns acolo acel tezaur, ce s-a întâmplat acum 2.000 ani, a fost ascuns sau a fost o caravana atacată?”. Tezaurul se compune din 14 tetradrahme Thasos, 110 drahme imitație geto-dacă și două de tip Iliria. Tezaurul a fost predat autorităților și urmează să fie evaluat de specialiști. Drahmele și tetradrahmele sunt monede din argint, folosite în principal în comerțul din perioada Greciei antice și a Imperiului Macedonean. Până la pronunțarea specialiștilor, despre monedele descoperite constatăm că au o stare foarte bună, arată

aproape impecabil, ceea ce denotă o calitate ridicată a metalului și a tehnicii utilizate la realizarea lor. Două monede sunt „tip Iliria”, având pe avers un pătrat cu un model stelar, iar pe revers o vacă privind la vițelul pe care-l alăptează, cu un vultur deasupra. Una dintre monede este despicate, are o creștătură, semn că a fost supusă unui test privind integritatea metalului, ca măsură de precauție împotriva falsurilor care foloseau doar la suprafață metalul prețios. Cele 110 monede, cel mai probabil, sunt drahme getice de tip Vârteju-București, care imită originalele macedonene. Imitațiile dacice sunt puternic stilizate, legenda lipsește cu desăvârșire, iar reproducerea desenului este mai degrabă o schematizare, prin linii și globule, așa cum observăm și pe monedele descoperite la Brănești. Pe multe dintre ele cu

greu se mai poate distinge reproducerea desenului. Este puțin probabil să aflăm astăzi cui a aparținut tezaurul sau în ce împrejurări a fost ascuns. Pentru a înțelege contextul în care un tezaur de monede ar fi fost ascuns într-o perioadă antică, trebuie să ținem cont de diverse aspecte istorice și de circumstanțele sociale și

politice din acea vreme. Astfel, este posibil ca tezaurul să fi fost ascuns într-o perioadă de instabilitate politică sau militară, când proprietarii monedelor erau îngrijorați de securitatea bunurilor lor și căutau un loc sigur pentru a le proteja. Războaiele sau invaziile, cum ar fi expansiunea Imperiului Roman sau conflictele cu triburile locale, ar fi putut determina un astfel de act de ascundere. În această perioadă, era destul de frecvent ca locuitorii regiunilor înfrânte să îngroape tezaure, monede și bijuterii pentru a le păstra în fața cotropitorilor. Tezaurul de la Brănești arată încă o dată bogăția artefactelor de pe teritoriul județului Ilfov. Pentru că nu există un muzeu al județului, piesele descoperite vor ajunge la Muzeul Național de Istorie a României. ■

✍ prof. Marius Ovidiu-SEBE

Omagiu lui Eminescu, la Buftea

Sărbătorind Ziua Națională a Culturii, profesorii Liceului Tehnologic „Barbu A. Știrbey” din Buftea au pregătit alături de elevi un moment artistic deosebit intitulat „Eminescu - Cuvânt și Culoare”. Evenimentul a avut loc pe scena Centrului Cultural din Buftea. Pe parcursul manifestării, am realizat că Eminescu nu e numai poezie, e și poveste. Astfel, cei implicați l-au recitat, l-au cântat, l-au povestit și l-au aflat în cuvinte și culori diferite. Calitățile,

emoțiile și dorința elevilor de a descoperi cultura în toate formele sale artistice, dar și a porni cumva în căutarea sinelui personal, au dat evenimentului o notă specială. Tot în data de 15 ianuarie, în același loc, și Clubul de Muzică Buftea l-a omagiat pe Mihai Eminescu. Programul spectacolului, realizat de Clubul de Muzică Buftea și de copiii Centrului Cultural Buftea, sub îndrumarea profesoarei Mărioara Marcu, a recreat cumva

universul eminescian prin atmosfera poetică și cea muzicală, pusă în acord cu prima. Au fost readuse în atenția publicului versurile cunoscutelelor poezii recitate și cântate „Sara pe deal”, „Dorința”, „De-aș avea”, „Doina”, „Pe lângă plopii fără soț” și „Mai am un singur dor”, iar aplauzele publicului, format din părinți, profesori și copii, au

răsplătit talentul copiilor. Spectacolul „Luceafărul poeziei românești” a avut o semnificație deosebită: aniversarea nașterii poetului nepereche. „Mă bucur că avem prilejul să celebrăm această zi, care este o piatră de hotăr în dezvoltarea culturii și a limbii române”, a declarat viceprimarul Alexandru Vaida, prezent la eveniment. ■

„Dor de Mihai Eminescu” la Casa de Cultură „Doamna Chiajna”

Ziua Culturii Naționale a adus în toate comunitățile din România, dar și în afara granițelor, o stare de sărbătoare plină de emoție și vibrație culturală, marcând și împlinirea a 175 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu. Astfel, la Casa de Cultură „Doamna Chiajna”

s-a organizat evenimentul omagial „Dor de Mihai Eminescu”, susținut de elevii Școlii Gimnaziale „Petru Rareș” din localitate. La eveniment au participat mulți localnici care au vibrat împreună cu micii artiști care au dat glas cunoscutelelor versuri ale poeziilor eminesciene -

„Glossă”, „Scrisoarea III”, „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, „De-aș avea”, „Dintre sute de catarge”, „Mai am un singur dor”. Individual sau în grup, recitat sau cântat, actul artistic de reprezentare a mesajului eminescian a emoționat publicul până la lacrimi.

„Nu avem cuvinte să-l omagiem pe Mihai Eminescu la adevărata sa valoare. Este un simbol al geniului românesc, iar datoria noastră este să-l onorăm și să păstrăm vie moștenirea sa”, a spus primarul Mircea Minea, felicitând profesorii și elevii pentru momentele artistice.

„Este datoria noastră, ca dascăli, să fim mesagerii acestor valori în fața noilor generații”, a completat Mihaela-Gabriela Roșca, directorul Școlii Gimnaziale „Petru Rareș”. Aplauzele au încălzit sala de spectacol, dar și inimile participanților. ■

Măgurele

Itinerarii culturale eminesciene

Vineri, 17 ianuarie, la Căminul Cultural din orașul Măgurele a fost organizat, evenimentul cu tema „Itinerarii culturale eminesciene”, dedicat Zilei

Culturii Naționale și împlinirii a 175 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu. Organizatorilor - Casa Corpului Didactic Ilfov, Inspectoratul

Școlar Județean Ilfov, Liceul Teoretic „Horia Hulubei”, li s-au alăturat Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, Primăriei Orașului Măgurele și Asociația Culturală Brănești, care au adus pe scenă mesajul simbol pentru marele nostru poet național. Corul Liceului Teoretic „Horia Hulubei”, condus de prof. Ciprian Savin, a deschis evenimentul, cu imnul liceului, după care, printr-un scurt film de prezentare a unității de învățământ am fost duși în trecut, devenind martorii evoluției a generații întregi de elevi. Au fost prezentate picturi inspirate din opera eminesciană, au fost proiecții de filme, cântece și dansuri, momente teatrale și recitări emoționante. Elevii Liceului „Horia Hulubei” au prezentat momentul literar - artistic „La aniversare”. Spectacolul a fost coordonat de prof. Alina Georgeta Ștefan, director, prof. Iuliana Alina Căprărescu și Florentina Catana, directorii adjuncți ai instituției de învățământ. Mariana Marin, bibliotecara liceului, i-a îndemnat pe cei prezenți să admire expoziția de carte „Eminesciana”, amenajată în holul căminului cultural.

Horiana Arghira Petrescu, bibliotecar CCD, l-a adus în fața publicului pe scriitorul și profesorul Nică D. Lupu, personalitate a învățământului ilfovean. Fiind profesor de geografie, Nică D. Lupu este cel care a pus bazele filialei ilfovene a Societății de Geografie din România. El a vorbit despre anii în care a predat elevilor din Măgurele și a salutat organizarea acestui eveniment dedicat culturii și poetului național. De asemenea, a adus în discuție importanța textului și a cărții scrise pentru viitor, în paralel cu mediul și arta virtuală, care iau tot mai mare amploare. Aplauzele au fost numeroase și au răsplătit colectivul de elevi talentați care au urcat pe scenă. În a doua parte a evenimentului, au fost

prezentate cercetări și lucrări științifice, biobibliografice, susținute de profesori, bibliotecari, documentariști și scriitori din Ilfov. Prof. Liliana Mitria a vorbit cu emoție despre Mihai Eminescu și opera sa, iar elevii Liceului „Horia Hulubei” ne-au amintit de tradiții printr-o suită de dansuri populare. Eleva Miruna Tănase a recitat apoi poezia „Trebuiau să poarte un nume” de Marin Sorescu, o chintesență a complexei opere eminesciene pe care o avem ca zestre a geniului poetic. Mihai Eminescu a fost legat de zona orașului Măgurele prin vizitele sale dese pe domeniul Oteteleşanu. Poate aici aflându-se a avut și inspirația pentru unele dintre celebrele sale opere. Poate aici a întrezărit raza Luceafărului, a Stelei... ■

Gala Premiilor Culturii Naționale 2025

Iftime, președintele Consiliului Județean Botoșani. Gala Premiilor Culturii Naționale s-a încheiat cu recitalul poetic „Domnule și frate Eminescu”, susținut de maestrul Constantin Chiriac, directorul general al Teatrului Național „Radu Stanca” din Sibiu și președintele Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu (FITS). Recitalul „Domnule și frate Eminescu” a fost construit ca un dialog între Mihai Eminescu și prietenul său Ion Creangă, pornind de la dimensiunea poeziei populare ca matrice și explorând legătura creatoare și prietenia unică dintre cei doi scriitori români. ■

Marti, 14 ianuarie, a avut loc ceremonia de decernare a Premiilor Culturii Naționale 2025, în Sala Mare a Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani. Evenimentul a fost organizat de Consiliul Județean Botoșani, Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu” și Primăria Municipiului Botoșani, în cadrul manifestărilor prilejuite de „Zilele Eminescu – Ziua Culturii Naționale”. Laureatii Galei Premiilor Culturii Naționale 2025 au fost:

- Bruno Mazzoni – Premiul național pentru traducere din literatura română și dezvoltarea studiilor românești din mediul internațional, cu un laudatio rostit de Matei Vișniec;
- Mircea Martin – Premiul național pentru excelența în cultură, cu un laudatio rostit de Mircea Dumitru;
- Emil Hurezeanu – Premiul național pentru promovarea operei eminesciene și a culturii române, cu un laudatio rostit de Mircea A. Diaconu.

Premiile au fost înmânate de Janina Sitaru, secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe, Diana Băciună, secretar de stat în Ministerul Culturii și de Valeriu

Sursa foto: facebook/ Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu”

„Talent 35”

În perioada 18 ianuarie – 23 februarie 2025, în Sălile Kretzulescu ale Muzeului Național de Artă al României, Fundația Regală Margareta a României și MNAR vă invită să vizitați expoziția de artă vizuală „Talent 35”.

La vernisaj au participat Majestatea Sa Principesa Margareta și Alteța Sa Regală Principesa Sofia. Curatorul expoziției este conf. univ. dr. Ion Anghel, pictor, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România și mentor în cadrul programului național Tinere Talente.

Din anul 2009 și până în prezent, Fundația Regală Margareta a României a dezvoltat programul național „Tinere Talente”, prin care a oferit 440 de burse pentru elevi și studenți la instituții de învățământ vocaționale, care aveau nevoie de susținere pentru a-și atinge adevăratul potențial și a-și exprima talentul. Sprijinul financiar destinat dezvoltării artistice a fost completat prin mentorat intergenerațional, promovare și schimburi culturale internaționale. Astfel, un număr important dintre bursierii susținuți la

început de drum de Fundație și partenerii săi au evoluat și s-au afirmat în lumea artelor vizuale, având în prezent expunere națională și internațională și o carieră artistică de succes.

Prin expoziția aniversară „Talent 35”, în premieră, 52 de tineri artiști vizuali, care au beneficiat de susținerea Fundației Regale, expun lucrări în cadrul celui mai important muzeu din România – Muzeul Național de Artă al României, găzduit în Palatul Regal din Capitală. Demersurile de explorare artistică ale tinerilor de-a lungul timpului se materializează acum într-o colecție de 91 de lucrări realizate prin diferite tehnici, precum pictură, artă fotografică, sculptură, instalație, design vestimentar, ilustrație, scenografie. În cadrul vernisajului a fost lansat „Albumul de

artă contemporană Talent 35” - o selecție de 72 de lucrări de artă aparținând tinerilor artiști emergenți, care astăzi transmit lumii întregi talentul lor. Coordonatorul albumului este conf. univ. dr. Carmen Apetrei. Încă din 18 ianuarie 1990, Majestatea Sa Margareta și Alteța Sa Principesa Sofia, sub îndrumarea Regelui Mihai, au inițiat primele acțiuni umanitare, atunci când au ajuns pentru prima dată în România. De-a lungul a 35 de ani, Fundația Regală Margareta a României a dezvoltat numeroase proiecte durabile în domeniul educației, culturii, dezvoltării comunităților și societății civile, prin care a contribuit la reînnoirea spirituală și socială a României. ■

Surse: mnar.ro; frmr.ro

Muzica, mai mult decât o pasiune pentru Regina Maria a României

De-a lungul vieții, Regina Maria a cultivat o legătură specială cu artiști celebri, precum George Enescu.

Recitalurile de la Cotroceni, cu Enescu la vioară, erau evenimente pline de încărcătură emoțională, iar regina nu se sfia să aprecieze talentul marelui muzician. Într-o notă din 1928, scria că „a cântat incredibil de frumos, fără grabă sau constrângere... vioara lui a sunat extraordinar în marele nostru salon alb”.

Regina a continuat să susțină muzica. În 1928, a organizat la Cotroceni un recital de pian cu Petrică, un băiețel nevăzător descoperit în timpul războiului, care, în ciuda dificultăților, interpreta partituri dificile de Chopin și Schumann cu o măiestrie remarcabilă. „Este un băiat inteligent și dornic să învețe”, scria regina despre el, admirându-i talentul extraordinar.

De asemenea, regina organiza serate muzicale în compania unor invitați speciali, printre care și violonistul spaniol Cassado sau pianistul chilean Claudio Arrau, al cărui recital a impresionat profund audiența. „Arrau este unul dintre cei mai, dacă nu cel mai minunat pianist pe care l-am ascultat vreodată”, scria regina după recitalul din noiembrie 1928.

Muzeul Art Safari a prezentat-o pe Maria a României, regină și artistă, alături de „Femeile Pictore și Sculptore”. ■

Foto: Fototeca MNIR

Pagină realizată de George V. GRIGORE

La casa tradițională „Ilie Micu”, de la Centrul Cultural „Theodor Stănescu” din orașul Măgurele, vineri, pe 24 ianuarie, când România a marcat 166 de ani de la Unirea Țării Românești cu Moldova sub conducerea lui Alexandru Ioan Cuza, s-au auzit cunoscutele cântece „Pe-al nostru steag e scris Unire!” și „Hora Unirii”. Aici au fost invitați toți locuitorii orașului Măgurele, într-o călătorie către tradițiile, obiceiurile și originile naționale. Astfel, în casa – monument „Ilie Micu”, vizitatorii au putut admira o expoziție de costume populare unice din colecția personală a Florentinei Culcescu. Colecția a fost completată de o alta („Povești cusute: Expoziție de li și produse croșetate”), la fel de impresionantă, care a avut în centrul ei ia românească, atât de apreciată în întreaga lume. Expozițiile au fost deschise, cu un moment artistic deosebit al copiilor talentați ai Ansamblului „Drag de Măgurele”, al Clubului Copiilor Măgurele, care s-au prins la final

Măgurele.

Unirea Principatelor Române - călătorie către tradițiile, obiceiurile și originile naționale

într-o horă a frăției și a unirii tuturor. Nu au lipsit nici surprizele pentru cei mici, pentru ei fiind deschise două ateliere: unul în care și-au creat propriile opinci, din piele naturală, pe care, evident, le-au și putut păstra, și altul unde au învățat să își poată coase semne de carte cu motive populare. La final, participanții au putut achiziționa, ca amintire, produse croșetate, lucrate manual, cu multă răbdare și efort. Prezent la eveniment, primarul orașului Măgurele, Narcis Constantin, a amintit de importanța istoriei în cadrul procesului educațional, pentru cunoașterea adevăratelor rădăcini strămoșești. Alexandrina Niță, directorul Centrului Județean pentru

Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, a reamintit că Unirea Țării Românești cu Moldova a fost o mare realizare pentru țara noastră. ”De aceea trebuie să ne adunăm și astăzi, mână în mână, și să pornim o horă frățească, uitând de alte probleme și necazuri”.

Organizatori ai evenimentului au fost Centrul Cultural „Theodor Stănescu” din Măgurele, în parteneriat cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale al Consiliului Județean Ilfov și cu Primăria orașului Măgurele. ■

George V. GRIGORE

George V. GRIGORE

Crâmpie de istorie românească

Cu ocazia Zilei Unirii Principatelor Române a fost organizată la Căminul Cultural din orașul Măgurele, o expoziție aniversară, dedicată acestui eveniment important din istoria noastră, a românilor. Expoziția „Crâmpie de istorie românească” a conținut artefacte reprezentative pentru civilizația dacică, pentru perioada medievală, precum și obiecte de colecție din cele două războaie mondiale descoperite pe teritoriul țării noastre. Dintre acestea s-a evidențiat o colecție complexă de armuri și arme, folosite în timp de luptători și ostași, pentru apărarea hotarelor. „Pentru a ne bucura de pace astăzi, trebuie să cunoaștem și prețul plătit în timp pentru aceasta”. Acest aspect a fost subliniat de Alexandrina Niță, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din cadrul Consiliului Județean Ilfov, vizitând această expoziție. Au fost susținute și două prezentări explicative de către istorici, care au acoperit perioadele menționate anterior, una pentru copii și una pentru adulți. Expoziția a fost deschisă în perioada 23-26 ianuarie. Sperăm să mai avem astfel de expoziții, aici în Ilfov, pentru cunoașterea istoriei nu doar în modul teoretic, ci și expozițional. Organizator a fost Primăria Orașului Măgurele, iar parteneri - Asociația Pro Detecție și Romanian Military Archeology. ■

Cucii din Brănești la Festivalul Internațional „Surva” 2025

Grupul tradițional „Cucii din Brănești” a reprezentat din nou România la cea de XXXI ediție a Festivalului internațional al jocurilor cu măști „Surva”. Festivalul de la Pernik este cel mai mare eveniment de mascaradă din Europa, reunind mii de participanți bulgari și numeroase grupuri străine, în special din Europa. Ediția din acest an, care s-a desfășurat în perioada 24-26 ianuarie, a reunit aproape 12.000 de actanți, organizați în 153 de grupuri, dintre care 130 din Bulgaria și 23 grupuri străine, reprezentând Croația, Grecia, Italia, Macedonia de Nord, Muntenegru, Portugalia, Serbia, Spania ș.a. Cucii din Brănești au reprezentat România și totodată bogata cultură populară a localității Brănești, care îmbină tradițiile românești cu obiceiurile bejenarilor bulgari stabiliți în localitate în urmă cu 200 de ani. Participarea brăneștenilor a lăsat și de această dată o impresie deosebită, grupul cucilor fiind apreciat pentru originalitatea

ritualului, pentru costumele și măștile impresionante, dar mai ales pentru atmosfera deosebită pe care o creează atunci când prezintă obiceiurile străvechi. Conducătorii grupurilor străine participante la festival au fost primiți la Casa de Cultură de Stanislav Vladimirov, primarul orașului Pernik, care le-a oferit diplome și medalia festivalului. La această întâlnire a participat și Lars Angel, președintele Federației Europene a Orașelor Carnaval, care a oferit orașului Pernik titlul de „Centrul Mondial al Tradițiilor și Riturilor cu Măști”. Cucii din Brănești se mândresc deja cu un important palmares al participărilor la numeroase festivaluri internaționale din țări ca Bulgaria, Albania, Serbia, Elveția

și Italia (Sardinia), promovând cu mândrie tradițiile Brăneștiului și România. Delegația cucilor a fost însoțită de etnologul Doina Ișfănoni, un specialist în folclor extrem de apreciat și un colaborator și prieten al cucilor și de o echipă a Televiziunii Române. Pe drumul de întoarcere de la Festivalul Surva, cucii au oprit la Grivița, un loc unde românii au luptat eroic în anul 1877 pentru independența României și eliberarea Bulgariei. Participarea la eveniment a fost susținută de Consiliul Local Brănești și Primăria localității. Acest festival, care adună an de an grupuri din întreaga lume, a fost ocazia perfectă pentru a celebra tradițiile străvechi și pentru a demonstra importanța păstrării obiceiurilor ancestrale. Festivalul din Bulgaria este renumit pentru diversitatea sa culturală, aducând în prim-plan tradițiile și ritualurile cu măști ale diferitelor culturi europene și nu numai. Din 2015, „Surva” face parte din patrimoniul cultural imaterial al UNESCO, festivalul câștigând an de an tot mai multă popularitate în Europa. ■

prof. Marius-Ovidiu SEBE

Leonard Salmen – primul grafician care a ilustrat opera poetică eminesciană

Un univers atât de bogat deschide citirea poeziilor eminesciene, încât devine o adevărată provocare transpunerea lor în imagini. În patrimoniul Muzeului „Mihai Eminescu”, filială a Muzeului Național al Literaturii Române Iași, se află o colecție de cărți poștale de inspirație eminesciană, realizate după lucrările artistului Leonard Salmen, un ilustrator prolific al poeziilor lui Mihai Eminescu. De fapt, Leonard Salmen, grafician de origine poloneză, a fost primul artist care a ilustrat opera poetică eminesciană, începând cu anul 1895 (data certă a primei cărți poștale ilustrate): „Necunoscutul Leonard Salmen e uluitor în câteva «glosări» pe marginea poeziilor lui Eminescu. Salmen este un caz aparte de încăpățănare în fața șevaletului cu poezia într-o mână și cu cărbunele în cealaltă. Leonard Salmen intră în istorie pentru performanța de a fi ilustrat toate poeziile lui Eminescu publicate în epocă” (Petre Popescu-Gogan, Ecouri eminesciene în arta plastică, București, 1989, p. 31). „El reprezintă un caz unic, deoarece a redat, în sute de imagini, 99 de poezii din creația lui Mihai Eminescu”, ne spune Corneliu Beda. Ilustrațiile lui Salmen au ajuns la inima românilor prin eforturile a două edituri ale vremii, „Socec” și „Saraga”, care au editat între anii 1901 și 1931 lucrările lui Salmen. În ultimele două decenii, C. Beda a cercetat, a numărat, a clasificat aceste imagini în albumul „Leonard Salmen, ilustrator al operei poetice a lui Eminescu”, apărut în 2011. Salmen a realizat 639 de imagini pentru opera lui Eminescu. Beda știe că poemul eminescian „Luceafărul” a fost ilustrat în 34 de variante. „Călin (File din poveste)” are 54 de variante, „Făt Frumos din tei” beneficiază de 21 de variante, iar „Mai am un singur dor” are 7 variante. De asemenea, „Scrisorile” sunt și ele ilustrate: „Scrisoarea I” are 8 variante, iar „Scrisoarea a IV-a” are 17 variante. Și numărătoarea ar putea continua.

Dincolo de aspectele cantitative, trebuie reținut efortul lui Corneliu Beda de a aduce în actualitate munca graficianului Salmen despre care nu prea știam mare lucru. Între anii 1895 și 1925, Editura Librăriei Socec & Co. din București și Depozitul universal Șaraga din Iași au publicat mii de cărți poștale ilustrate după „desenele de atmosferă” ale lui Leonard Salmen, multe însoțite de poezii ale lui Eminescu. Aceste „vederi” s-au bucurat de o popularitate mare în rândul publicului, circulând în toată țara, dar și în străinătate. Leonard Salmen a fost primul grafician care a organizat și o expoziție personală, în anul 1909, la Galați, cu lucrări inspirate din lirica eminesciană, cu prilejul comemorării a 20 de ani de la moartea poetului, evenimente aflate sub coordonarea lui Corneliu Botez, magistrat și publicist gălățean. La invitația Institutului de Arte Grafice și Editură „Minerva” din București, Leonard Salmen a ilustrat ediția Ion Scurtu, din 1910, a poeziilor lui Mihai Eminescu, lucrare de referință pentru o bună perioadă de timp. Amintim faptul că Salmen a mai executat, între anii 1908-1909 și 1922-1923, 15 portrete ale familiei regale și 40 de portrete ale unor scriitori, critici, istorici și artiști români, printre care: Vasile Alecsandri, Dimitrie Anghel, Alexandru Vlahuță, George Coșbuc, Mihail Sadoveanu, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Nicolae Iorga ș.a., iar din scrierile lui

George V. GRIGORE

Dimitrie Bolintineanu, Carmen Sylva și Mihail Sadoveanu a ilustrat diferite lucrări. Și acestea sunt demne de a fi menționate, reprezentând repere în arta picturală și în ilustrația de carte. Valoarea estetică a desenelor eminesciene ale lui Salmen este inegalată: „Câteva lucrări pot rămâne în secțiunea respectivei epocii, a depozitului Muzeului de Artă – una din «Împărat și proletar», una-două din ciclul «Epigonii», vreo două din «Junii corupți», două-trei dintr-un ciclu în genere reușit – «Strigoi» (...), iar o scenă din teribila înclăștare dintre Mircea și Baiazid din «Scrisoarea III» e de-a dreptul impresionantă” (Valentin Coșereanu: Mihai Eminescu, Poezii ilustrate de Leonard Salmen, Brăila, 2013). Polonezul Leonard Salmen se alătură altor artiști plastici importanți din spațiul românesc care au ilustrat opera lui Mihai Eminescu. Amintim aici doar pe câțiva dintre aceștia: Ion Georgescu, Constantin Jiquid, Francisc Șirato, Ary Murnu, Mișu Teișanu, Aurel Bordenache, Ligia Macovei ș.a. Cărțile poștale ilustrate de Leonard Salmen se regăsesc în colecții private, muzee și biblioteci, mai multe

lucrări, executate în cea mai mare parte în cărbune, aflându-se în patrimoniul Cabinetului de Stampe al Bibliotecii Academiei Române. „Cartolinele” deținute de Muzeul Național al Literaturii Române Iași au un singur destinatar: o tânără institutoare, Elena Șentea, care activa la Școala românească din Pera, districtul Beyoğlu din Istanbulul de astăzi (Turcia). Între anii 1909 și 1912, aceasta a primit zeci de cărți poștale de la rude și prieteni, pe care le-a păstrat, ele putând fi admirate astăzi în muzeul dedicat lui Mihai Eminescu din Copoul Iașilor. Actuala clădire a Muzeului „Mihai Eminescu” din Iași a fost ridicată în doar câteva luni, de către Primăria Municipiului Iași, după planurile arhitectului Virgiliu Onofrei, pe locul unde a existat restaurantul „Rarău”. În anul 1983, printr-o hotărâre a primăriei ieșene, clădirii restaurantului i s-a dat o destinație culturală, fiind organizată o expoziție cu tematică eminesciană a colecționarului Dumitru Grumăzescu. În iunie 1984, cu prilejul comemorării a 95 de ani de la moartea poetului, în locul expoziției colecționarului ieșean a fost inaugurată o expoziție permanentă „Mihai Eminescu” cu documente, fotografii, cărți și obiecte din patrimoniul Muzeului Literaturii Române Iași. În ianuarie 1989 au început lucrările de demolare ale clădirii restaurantului „Rarău” și de construire a unui muzeu dedicat poetului național, în anul centenarului morții acestuia. Muzeul „Mihai Eminescu” din Iași a fost deschis în data de 13 august 1989. Aici sunt expuse fotografii, manuscrise, ediții princeps, piese de mobilier, ilustrate, medalii și cărți (primele ediții ale cercetărilor care marchează începuturile eminescologiei) din Donația „Dumitru Grumăzescu”. Muzeul din Parcul Copou deține și o bogată colecție de artă plastică (grafică, pictură și sculptură), lucrări ale unor importanți artiști români, precum Richard Hette, Ștefan Constantinescu, Victor Mihăilescu Craiu, Ștefan Boușcă, Dan Hatmanu, Traian Mocanu ș.a. ■

Surse: historia.ro; luceafarul.net; bibliacad.ro

Bibliografie: Petre Popescu-Gogan, Ecouri eminesciene în arta plastică, București, 1989, p. 31.

Expoziția „Reciclare creativă” la Palatul Cultural din Buftea

Cum spiritul civic ne îndeamnă să reciclăm materialele care ne sunt de folos cumva, spiritul artistic ne inspiră să mai folosim o dată aceste materiale și să facem cu ajutorul lor unele imagini plăcute ochiului. În susținerea acestui demers artistic, Școala Gimnazială Nr.1 din orașul Buftea a invitat doritorii să viziteze o interesantă expoziție de „Reciclare creativă”, cu lucrări realizate de copiii școlii, activi în cadrul Centrului de Excelență Ilfov, coordonat de profesorul Mihnea Cristian Badea. La expoziție au contribuit elevii Ștefania Doru, Cornelia Zamfir, Ștefan Preda, Matei Stănică, Irene Susu, Radu Ștefan, Irina Popovici, Camelia Bora. ■

George V. GRIGORE

Evoluția preferințelor părinților români pentru prenumele copiilor (2004-2024)

Alegerea unui prenume este o decizie influențată de tradiții familiale, factori culturali și tendințe globale. Clubulcopiilor.ro a analizat datele furnizate de **Biroul Evidenței Populației** pentru perioada **2004-2024**, pentru a vedea modul în care preferințele părinților români au evoluat în ultimele două decenii. În timp ce unele prenume tradiționale și-au păstrat popularitatea, altele au cunoscut o creștere accelerată, reflectând schimbările din societate și influențele mediului digital și internațional.

Acestea sunt cele mai populare 30 de prenume pentru băieți și fete, clasificate pe baza mediei pozițiilor lunare ocupate de fiecare prenume în perioada 2004-2024. Această metodologie permite o evaluare echilibrată a popularității, fără a fi influențată de fluctuațiile natalității pe termen lung.

Prenumele **Andrei** s-a menținut pe prima poziție în clasamentele băieților pe întreaga perioadă, înlocuindu-l pe **Alexandru**, care a dominat preferințele până în octombrie 2004. În cazul fetelor, **Maria** a fost constant în topul preferințelor lună de lună, cu două excepții notabile: în mai 2004, când **Elena** a ocupat prima poziție, și în noiembrie 2004, când **Andreea** s-a clasat pe locul întâi.

Se poate observa că aceste excepții coincid cu perioadele în care sunt celebrate sărbătorile religioase **Sf.Constantin și Elena** (21 mai) și **Sfântul Andrei** (30 noiembrie). Această observație ne-a determinat să analizăm mai în detaliu dacă există o influență semnificativă a sărbătorilor religioase asupra alegerii prenumelui copiilor în lunile respective.

Influența sărbătorilor religioase asupra popularității prenumelor

Un aspect interesant evidențiat de acest studiu este impactul pe care sărbătorile religioase îl au asupra alegerii prenumelor. Datele analizate arată că majoritatea prenumelor înregistrează creșteri semnificative în lunile asociate cu sfinți populari sau sărbători cunoscute, sugerând o influență culturală puternică asupra deciziilor părinților.

Tabelele de mai jos prezintă fluctuațiile în popularitatea prenumelor pe parcursul unui an, evidențiind lunile în care anumite nume au atins poziții de vârf. Pozițiile evidențiate reflectă cea mai bună clasare a prenumelui în luna respectivă, iar ultima coloană oferă explicația pentru aceste creșteri.

Prenume băieți influențate de sărbătorile religioase

Pentru băieți, următoarele prenume au înregistrat creșteri semnificative în lunile dedicate sfinților cu același nume:

- **Ștefan** – în luna decembrie, datorită sărbătorii Sf. Ștefan (27 decembrie).
- **Cristian** – a atins o poziție superioară în decembrie, influențată de sărbătorile de Crăciun.
- **Ionuț și Ioan** – în ianuarie, datorită sărbătorii Sf. Ioan (7 ianuarie).
- **Constantin** – în mai, asociat cu sărbătoarea Sf. Constantin și Elena (21 mai).
- **Marian** – în august, influențat de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului (15 august).

Alte prenume care au înregistrat creșteri notabile în lunile asociate cu sfinți sunt:

- **George** – în aprilie, influențat de sărbătoarea Sf. Gheorghe (23 aprilie).
- **Valentin** – în februarie, datorită Zilei Sfântului Valentin (14 februarie).
- **Petru** – în iunie, datorită sărbătorii Sf. Petru și Pavel (29 iunie).

- **Dumitru** – în octombrie, legat de Sf. Dumitru (26 octombrie).
- **Pavel** – în iunie, datorită sărbătorii Sf. Petru și Pavel (29 iunie).
- **Ilie** – în iulie, datorită sărbătorii Sf. Ilie (20 iulie).

Prenume fete influențate de sărbătorile religioase

Pentru fete, următoarele prenume au înregistrat creșteri în lunile asociate sărbătorilor importante:

- **Ioana** – în ianuarie, asociată cu sărbătoarea Sf. Ioan (7 ianuarie).
- **Elena** – în luna mai, datorită sărbătorii Sf.Constantin și Elena (21 mai).
- **Andreea** – în noiembrie, influențată de sărbătoarea Sf. Andrei (30 noiembrie).
- **Ștefania** – în decembrie, datorită sărbătorii Sf. Ștefan (27 decembrie).
- **Nicoleta** – în decembrie, legată de sărbătoarea Sf. Nicolae (6 decembrie).

Alte prenume feminine cu creșteri notabile sunt:

- **Gabriela** – în noiembrie, datorită sărbătorii Sf. Mihail și Gavril (8 noiembrie).
- **Georgiana** – în aprilie, asociată cu sărbătoarea Sf. Gheorghe (23 aprilie).
- **Valentina** – în februarie, influențată de Ziua Sfântului Valentin (14 februarie).

Sărbătorile religioase au un impact clar asupra popularității unor prenume, determinând creșteri semnificative în lunile asociate. Datele arată că prenumele analizate înregistrează poziții mai bune în clasamentele lunare în apropierea zilelor de sărbătoare dedicate sfinților omonimi. Această tendință este vizibilă în cazul mai multor prenume care urcă în top în lunile corespunzătoare, indicând o influență a acestor evenimente asupra alegerilor părinților.

Este important de menționat că anumite prenume, precum Andrei, Gabriel sau Maria, rămân constante în preferințele părinților, ocupând locuri fruntașe în clasamentele lunare pe tot parcursul anului. Astfel, creșterile în lunile sărbătorilor nu sunt vizibile în cazul acestora, deoarece sunt deja printre cele mai alese prenume în mod constant.

Creșteri și scăderi notabile în popularitatea prenumelor

Analiza prenumelor pentru perioada 2004-2024 evidențiază modificări semnificative în preferințele părinților români, reflectate în ascensiuni spectaculoase ale unor nume și declinul altora.

Creșteri semnificative

Băieți:

- **Nicolas** – a urcat de pe locul 17 în 2004 pe locul 78 în 2024, înregistrând o ascensiune de 61 de poziții.
- **Eric** – a crescut de la locul 15 la locul 68, marcând o creștere de 53 de poziții.
- **Luca** – a avansat de pe locul 7 pe locul 42, cu o creștere de 35 de poziții.
- **Matei** – a urcat de pe locul 5 pe locul 34, având o ascensiune de 29 de poziții.
- **Tudor** – a avansat de pe locul 9 la locul 30, marcând o creștere de 21 de poziții.

Fete:

- **Ilinca** – a înregistrat cea mai mare ascensiune, de pe locul 12 în 2004 la locul 72 în 2024, avansând 60 de poziții.
- **Sofia** – a urcat de la locul 3 la locul 60, cu o creștere spectaculoasă de 57 de poziții.
- **Natalia** – a crescut de pe locul 13 la locul 60, înregistrând o urcare de 47 de poziții.
- **Anastasia** – a avansat de la locul 5 la locul 33, cu o creștere de 28 de poziții.
- **Sara** – a urcat de pe locul 12 la locul 39, având o creștere de 27 de poziții.

Scăderi semnificative

Băieți:

- **Marius** – a coborât de pe locul 65 pe locul 16, înregistrând o scădere de 49 de poziții.
- **Florin** – a pierdut 36 de poziții, trecând de pe locul 49 pe locul 13.
- **Marian** – a coborât de pe locul 46 pe locul 12, cu o scădere de 34 de poziții.

Fete:

- **Mihaela** – a scăzut de pe locul 65 la locul 12, pierzând 53 de poziții.
- **Nicoleta** – a coborât de pe locul 64 la locul 16, înregistrând o scădere de 48 de poziții.
- **Cristina** – a pierdut 43 de poziții, scăzând de pe locul 53 pe locul 10.

Analiza sugerează o creștere a preferințelor pentru prenume mai scurte și internaționale, în detrimentul celor tradiționale. Pe de altă parte, prenumele clasice precum Maria, Gabriel și Andrei continuă să fie preferate constant, menținându-se în topul clasamentelor lunare fără fluctuații semnificative.

Tendințe regionale în alegerea prenumelor

Analiza evoluției prenumelor pe regiuni în perioada 2004-2024 evidențiază numele care au înregistrat cele mai mari creșteri în popularitate. Harta prezentată mai jos ilustrează top 5 prenume de fete și băieți cu cele mai mari ascensiuni în clasamentele regionale din ultimele două decenii. Unele nume, precum **Nicolas, Matei, Luca și Sofia**, au înregistrat creșteri semnificative în mai multe zone ale țării. Totodată, revenirea în clasamente a unor prenume tradiționale, cum este cazul **Ioan**, sugerează o ciclicitate în tendințele onomastice, cu nume care reapar periodic în preferințele părinților, fie în forma lor clasică, fie cu adaptări moderne.

Moldova și Bucovina

În această regiune, cele mai mari creșteri la băieți le-au avut **Luca, Nicolas și Matei**, consolidând tendința părinților de a opta pentru prenume moderne, dar cu o sonoritate clasică. La fete, cele mai mari ascensiuni au fost înregistrate de **Sofia, Maia și Ilinca**, reflectând o combinație între nume tradiționale și influențe contemporane.

Muntenia, Oltenia și Dobrogea

În aceste regiuni, primele trei nume cu cele mai mari creșteri la băieți sunt **Eric, Nicolas și Luca**, indicând o preferință pentru prenume internaționale și ușor de pronunțat. Un caz notabil este **Ioan**, care a cunoscut o ascensiune importantă, urcând 22 de poziții și intrând în top 10 regional în 2024. Această revenire sugerează o ciclicitate în preferințele părinților, cu anumite nume tradiționale care redevin populare după o perioadă de declin. La fete, cele mai mari creșteri le-au avut **Eva, Sofia și Ilinca**, iar **Natalia și Alessia** au devenit tot mai populare.

Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș

În aceste regiuni, **Nicolas, Matei și Luca** sunt prenumele masculine care au avut cele mai mari salturi în clasamente. De asemenea, **Eric și Patrick** au înregistrat creșteri notabile, reflectând o preferință regională pentru prenume internaționale. La fete, **Anastasia, Sofia și Maia** sunt numele care au crescut cel mai mult în popularitate, iar **Ariana și Natalia** au avut, de asemenea, o ascensiune semnificativă.

Cele mai populare prenume maghiare din ultimele două decenii

În județele cu o populație semnificativă de etnici maghiari – Harghita, Covasna, Mureș, Sălaj, Bihor și Satu Mare – prenumele preferate reflectă tradițiile și cultura maghiară.

Tabelul de mai jos prezintă cele mai frecvent alese prenume maghiare pentru băieți și fete în perioada 2004-2024, pe baza numărului total de apariții în această perioadă.

Fete:

- **Hanna, Nóra și Eszter** conduc clasamentul prenumelor feminine.
- **Anita, Boglárka și Zsófia** sunt, de asemenea, printre cele mai alese.
- În top se regăsesc și **Dóra, Vivien și Krisztina**, menținându-se în preferințele părinților în ultimele două decenii.

Băieți:

- **Dávid, Tamás și Bence** sunt cele mai populare în rândul părinților maghiari.
- Alte nume des întâlnite sunt **Balázs, Hunor, Attila și Botond**, menținându-se constant în preferințe.
- Se remarcă și prenume precum **Kristóf, Áron și Zalán**, care continuă să fie alese frecvent.

Puncte cheie din evoluția prenumelor în România (2004-2024)

Studiul realizat de Clubulcopiilor.ro evidențiază schimbările majore în preferințele părinților pentru prenume, ilustrând influența tradițiilor locale și a tendințelor internaționale.

- **Andrei și Maria au dominat clasamentele timp de 20 de ani**, rămânând constante în preferințele părinților.
- **Sărbătorile religioase influențează alegerea prenumelui!** De exemplu, Ioan, Ștefan, Andreea, Elena au urcat în top în lunile dedicate sfinților omonimi.
- **Ascensiuni spectaculoase:** Nicolas a urcat 61 de poziții, Eric 53, Luca 35, Ilinca 60, Sofia 57 și Natalia 47 în ultimele două decenii.
- **Declin semnificativ:** Marius (-49 poziții), Florin (-36), Mihaela (-53), Nicoleta (-48) – nume populare odinioară, acum tot mai rar alese.
- **Ioan revine în tendințe în Muntenia**, urcând 22 de poziții și intrând în top 10 regional în 2024.
- **Nicolas, Luca, Matei și Sofia** au înregistrat ascensiuni semnificative în toate regiunile României.
- În comunitățile maghiare, **Dávid, Tamás și Bence** conduc topurile pentru băieți, iar **Hanna, Nóra și Eszter** pentru fete.

Metodologie

Studiul analizează evoluția prenumelor în România între 2004 și 2024, pe baza datelor furnizate de Biroul Evidenței Populației, utilizând clasamentele lunare ale celor mai populare nume la nivel național și regional. Clasamentele naționale și regionale au fost realizate pe baza **mediei pozițiilor lunare** ocupate de fiecare prenume, identificând cele mai mari ascensiuni și scăderi. Pentru analiza influenței sărbătorilor religioase, s-au evidențiat vârfurile de popularitate ale prenumelor în lunile asociate sfinților corespunzători. Studiul include și o analiză regională, comparând evoluția prenumelor cu cele mai mari ascensiuni în Moldova și Bucovina, Muntenia, Oltenia și Dobrogea, respectiv Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. Spre deosebire de restul clasamentelor, **topul prenumelor maghiare** a fost realizat pe baza **numărului total de apariții** în județele cu populație maghiară semnificativă. ■

Cătălin DRAGOMIR

Români de Hollywood

Actorul Sebastian Stan câștigă primul „Glob de Aur”

Am văzut în marile filme de la Hollywood nume de actori români, precum Marcel Iureș și Maia Morgenstern. Dar, pe lângă implicarea tagmei actricești din România la producțiile internaționale, chiar și pe pământ american, „la ei acasă”, lumea filmului hollywoodian a avut parte de implicarea unor actori celebri cu origini românești. Dintre aceștia îi menționăm pe Jean Negulesco, Stan Lee, Dustin Hoffman, Natalie Portman, Lauren Bacall, Harvey Keitel, Johnny Weissmuller („Tarzan”), Edward G. Robinson, Bela Lugosi („Dracula”), Winona Ryder, Barbara Bach, Nadia Gray, Elsa Pataki, Sylvia Sydney, Fran Drescher („Dădaca”), Rosemary Ann Harris, Jullianne Margulies („Soția perfectă”), Amanda Bynes, Mila Kunis, Jack Gilford și poate și alții încă nedescoperiți... Sunt celebri și unii chiar au fost câștigători ai premiilor Oscar. Dar nimeni nu și-ar da seama că aceste nume mari de la Hollywood au rădăcini românești. În cartea mea „România – Comoara ascunsă” am ținut să îi amintesc cu drag. Dintre toți, de curând, trebuie să îl menționăm pe actorul româno-american Sebastian Stan, care a câștigat primul său „Glob de Aur” pentru rolul său din filmul ”A Different Man”. În discursul său de acceptare, artistul a mulțumit oamenilor din echipa sa și echipei de filmare, precum și părinților săi, și și-a încheiat discursul spunând „România, te iubesc!”. În film, Stan joacă rolul unui bărbat care suferă de o boală gravă, neurofibromatoză, o afecțiune ereditară caracterizată prin anomalii congenitale ale pielii, sistemului nervos, oaselor și glandelor endocrine, adesea sub formă de tumori benigne.

Actorul a fost, de asemenea, nominalizat la „Globul de Aur” pentru rolul din filmul ”The Apprentice”, unde l-a interpretat pe Donald Trump. Sebastian Stan și-a centrat discursul de acceptare pe necesitatea integrării persoanelor cu dizabilități în societate. „Ignoranța și disconfortul nostru față de dizabilitate și desfigurare trebuie să înceteze acum. Trebuie să facem aceste situații normale și să continuăm să ne expunem pe noi înșine și copiii noștri la ele, încurajând acceptarea. O modalitate prin care putem face acest lucru este să continuăm să prezentăm povești care sunt incluzive”, a susținut el. „Atât A Different Man, cât și The Apprentice au fost dificil de realizat, dar necesare”, a menționat actorul. Apoi le-a mulțumit oamenilor din echipa sa, publicistului său, precum și managerului său de 27 de ani, Emily Gerson Saines.

Sebastian Stan a plecat din România la vârsta de 12 ani împreună cu mama sa, iar acum le-a mulțumit și părinților săi. „Acest premiu este pentru mama mea, care a plecat din România în căutarea unei vieți mai bune și care mi-a dat totul, și pentru tatăl meu vitreg, Tony, care a acceptat o mamă singură cu un copil mare. Vă mulțumesc că sunteți un bărbat adevărat”, a spus el. Sebastian Stan și-a încheiat discursul spunând: „România, te iubesc!”. Născut la Constanța în anul 1982, Sebastian Stan a devenit cunoscut datorită seriei Marvel’s Avengers. În 2022, a primit aprecieri pentru rolul de fost toboșar al trupei „Mötley Crüe”, Tommy Lee, în miniseria „Pam & Tommy”, care a fost dedicată căsătoriei tumultuoase a rockerului cu celebra Pamela Anderson. Rolul i-a adus nominalizări la premiile Emmy, Critics’ Choice Awards și Globurile de Aur. Actorul a mai câștigat și „Ursul de Argint” (februarie 2024) pentru cea mai bună interpretare în rol principal la Festivalul Internațional de Film de la Berlin - Berlinale. Mai nou, Sebastian Stan este nominalizat la premiile „Bafta”, numite și „Oscarurile britanice”, pentru rolul în care îl joacă pe Donald Trump. Sperăm să îl câștige și pe acesta. Urcând treaptă după treaptă în tagma actricească de la Hollywood, actorul româno-american Sebastian Stan dovedește talent și perseverență. Suntem mândri de realizările sale și îi urăm succes mai departe! ■

Gelu Ion Mureșan - scenarist, regizor, actor, sculptor și pictor

Pe cineastul Gelu Ion Mureșan l-am cunoscut în anul 1974, când în luna decembrie s-a desfășurat ediția a II-a a Festivalului de film de amatori „Película de Aur”, la București. L-am cunoscut ca cineast amator care conducea cineclubul Casei de Cultură a Sectorului 5, din strada 11 Iunie din Capitală. Atunci au fost invitați mai mulți cineclubiști bucureșteni la o întâlnire prietenească, pentru vizionarea unor filme realizate de el și ceilalți membri, în cadrul Cineclubului „Sectorului 5”. Invitați surpriză au fost, regizorul Alecu G. Croitoru și criticul de film Eva Sârbu de la revista „Cinema”, importantă publicație pe vremea aceea. A fost o întâlnire foarte frumoasă, agreabilă și am vizionat șase filme pe 16 mm, de scurt metraj, de diferite genuri, realizate în perioada anilor 1973-1974. Au urmat discuții și aprecieri asupra realizării filmelor și a calității imaginilor și a subiectelor. Dar de fapt cine a fost domnul Gelu Ion Mureșan ? El s-a născut pe 11 ianuarie 1944 la Timișoara. A studiat la Universitatea de Arte Plastice din Timișoara pe care a absolvit-o în anul 1965. Tot în 1965 și-a deschis și prima expoziție de grafică, debutând în felul acesta ca artist plastic. Pe parcursul anilor de studenție s fost membru al Cineclubului „C.F.R. Timișoara”, unde a realizat și un prim film de animație după un scenariu propriu, precum și alte filme alături de cineastul amator Sandu Dragoș. Fiind membru al cineclubului, a colaborat cu diferite schițe și desene la realizarea genericeilor de film, la scrierea cărții „Pasiuni pe 16 mm” a lui Sandu Dragoș, conducătorul cineclubului timișorean înființat în 1957 și sprijinit de Constantin Crăciun de la Uniunea Generală a Sindicatelor din România. După anii locuiți în Timișoara, a venit în București și între anii 1969–1972 a debutat ca profesionist la studioul de film „Anima-Film”, unde a realizat câteva pelicule de animație - Primăvara, Gardul și Bagheta. În anul 1970 filmul său de animație „Gardul” a fost premiat Festivalul Internațional de Film de Animație de la Mamaia, iar în 1972 – a primit „Marele Premiu” la categoria film de animație, la Festivalul Internațional de Film de Animație de la Viena. Gelu Ion Mureșan, totuși a continuat să activeze și să îndrume

Victor Colonelu, regizor film

cineamatorii din cinecluburile bucureștene „Vestitorii”, „Hermes”, la cineclubul Institutului Pomicol Băneasa și la Institutul de proiectări pentru mașini agricole din Otopeni. A colaborat și cu alți cinești amatori importanți, precum Corneliu Militaru, Anton Rogoz și Gabi Mironescu de la „Hermes” și cu Paul Mantu de la cineclubul Casei de Cultură „Ecran Util”, de la Sectorul 1. În anul 1970, luând parte la Primul Festival de Film de Amatori de la Pitești, a publicat caricaturi în ziarul „Cineclubiștii”, care a apărut pe toată perioada de 5 zile, cât a durat festivalul. În luna mai 1977 ne-am reîntâlnit la Reșița, unde s-a desfășurat a III-a ediție a Festivalului de Film „Ecran 5 minute”, unde am fost premiați amândoi. În anul 1979, m-a vizitat, împreună cu Paul Mantu, la București, prilej cu care am depănat amintiri. În 1980, ne-a vizitat la Cineclubul „Faur”, ca reporter. El a lucrat o perioadă și în calitate de colaborator la Radiodifuziunea Română, iar în perioada 1990-2001 a fost angajat la Televiziunea Națională. Cu experiența de cineast amator, a realizat scurt metraje, reportaje economice, religioase, programe muzicale, emisiuni de divertisment și alte genuri de emisiuni. Gelu Ion Mureșan a mai colaborat și cu studioul „Sahia-Film”, unde a realizat câteva filme documentare și spoturi publicitare pentru O.N.T, C.E.C. și Centrocoop. În calitatea sa de absolvent de studii de artă a realizat pentru orașul Mizil din județul Prahova, lucrarea sculpturală „Trepte spre cer”, sculptură care are o înălțime de 13,96 m și este montată chiar în centrul orașului. O altă lucrare sculpturală amplasată tot în orașul Mizil este „Călugărul”. A realizat și alte lucrări de artă plastică, picturi („Concertul”; „Fantezii culinare” etc.), sculpturi și tot felul de gravuri. Ca scenarist, regizor și operator de imagine, a realizat filmele de animație „Gardul” (1970), „ Primăvara” (1970), „Bagheta” (1972). Având și talent actoresc a jucat în filmul „Să mori rănit din dragoste de viață” (1983) în rolul unui asistent al primarului, alături de actorii Ion Punea, Nae Gheorghe Mazilu, Constantin Dinescu, Sorin Vizante, Eugenia Bocănceanu și Constantin Bărbulescu. A fost cunoscut de marele regizor Andrei Blaer. A fost membru al Uniunii Cineștilor din România din 1974 și membru al Asociației Jurnaliștilor din România din 1992. S-a stins la București în 2020. A lăsat în urma sa multe lucrări de artă, filme, frumoase reportaje radio și de televiziune și o bogată activitate pentru dezvoltarea culturii și realizarea de filme de amatori în cadrul A.N.C.R. ■

„Arhiva Foto 1990-1991” la Muzeul – Atelier Școala de la Piscu

obișnuit familia Scripcariu cu surprizele culturale plăcute, încă din 2023, ne-a adus operele fotografului Dragoș Lumpan în cadrul expozițiilor dedicate arhivelor sale foto.

„În 1983 aveam 14 ani; atunci am dezvoltat primele mele două filme, în baia de acasă. De atunci au trecut 40 de ani. În acest timp am făcut destul de multe fotografii pe film care până acum au stat „în sertar” sau, după cum spun arhiviștii, „nu există”. „Arhiva foto 1992-1993” întredeschide acest sertar”, ne-a împărtășit din amintirile sale artistul.

„Dragoș Lumpan este un fotograf cu studii de artă și teologie, care a făcut, în timp, ca prezența sa în mediul artistic să devină și să fie una inconfundabilă și întotdeauna tonică. În 2006 a pregătit un album cu fotografii cu chipurile (în sens fizionomic, ipostatic și comportamental

al) monahilor de la Sihăstria Putnei. Șirul bogat și divers de fotografii color și alb-negru realizat de artist în timpul ultimelor săptămâni ale Postului Mare și în Săptămâna Luminată arată multitudinea și luminozitatea vieții călugărești, în răspăr cu imaginea posacă și monotona pe care o avem, noi mirenii, despre asta...” (fragment din articolul „Dragos Lumpan: Chipuri de viață monahală”). Dragoș Lumpan este în prezent freelancer pentru National Geographic România, membru UAP (Uniunea Artiștilor Plastici), UCIN (Uniunea Cineaștilor) și AAF (Asociația Artiștilor Fotografi). Prezentă pe simeze și în 2025, expoziția „Arhiva Foto 1990-1991” a artistului Dragoș Lumpan poate aduce o după-amiază culturală consistentă la Muzeu-Atelier Școala de la Piscu, de care ne vom aminti cu drag! ■

George V. GRIGORE

Foto Dragoș Lumpan:

La Muzeul-Atelier Școala de la Piscu anul 2025 a început cu hărnicie. Profitându-se de zilele neașteptat de calde de iarnă, a intrat în lucru un nou spațiu care va aduce muzeului existent o zonă dedicată exclusiv atelierelor de tehnici de lucru cu lutul, un spațiu de masă și unul de rezidență culturală. Odată cu primăvara se vor relua și zilele de voluntariat pentru cei care vor să ajute. În „vechiul” sediu muzeal noul an a început să își adune

amintirile și proiectele începute anul trecut. Astfel, avem aici pe simeze expoziția foto „Arhiva Foto 1990-1991”, semnată de artistul Dragoș Lumpan - o nouă incursiune în atmosfera și realitățile anilor imediat următori Revoluției, pentru amintit/gândit/rememorat, iar pentru generațiile tinere de aflat și conștientizat. Acesta este un demers imperios necesar, de conservare a memoriei colective recente. Așa cum ne-a

Viitoarea fațadă a Bibliotecii Naționale a României – 1 martie 1990

Talciocul din zona Republica – 1 mai 1990

La sfârșitul lunii ianuarie, Romfilatelia a introdus în circulație emisiunea aniversară Anul Cardinal Iuliu Hossu, care marchează și 140 de ani de la nașterea celui care a citit în fața Marii Adunări de la Alba Iulia, Declarația Unirii Ardealului cu Regatul României, la 1 decembrie 1918. Emisiunea este compusă din o marcă poștală, o coliță filatelică dantelată și un plic „prima zi”. Marca poștală (valoarea nominală de 8 lei) reproduce un portret al episcopului Iuliu Hossu, iar colița filatelică are în imaginea mărcii poștale (valoarea nominală 30 lei), un portret în ținută episcopală, din anul 1921, alături de o grafie sugestivă a turlei Bisericii Minorităților (Catedrala *Schimbarea la Față*) din Cluj-Napoca. Plicul „prima zi” reproduce o fotografie-document cu membrii Delegației Unirii (1918) – Episcopii Miron Cristea și Iuliu Hossu alături de Caius Brediceanu, Alexandru Vaida-Voievod și Vasile Goldiș.

Vestitorul Marii Uniri a stat închis și la Mănăstirea Căldărușani

O imagine a arhitecturii de ansamblu a Catedralei *Schimbarea la Față* (Biserica Minorităților, Cluj-Napoca) întregeste grafica plicului. Născut la 30 ianuarie 1885 în localitatea Milaș, Comitatul Cluj, Iuliu Hossu frecventează școala elementară confesională din satul natal și apoi Liceul Romano-Catolic din Târgu Mureș. Trimis la Roma, la Colegiul Urban de Propaganda Fide, obține două titluri: doctor în Filosofie (1906) și doctor în Teologie (1910). Este hirotonisit ca preot de episcopul Gherlei, Vasile Hossu.

În anul 1917, împăratul Carol I al Austriei l-a numit episcop în scaunul devenit vacant al Episcopiei Greco-Catolice de Gherla. Numirea a fost confirmată de Papa Benedict al XV-lea, la 17 aprilie 1917. După încheierea Primului Război Mondial, Iuliu Hossu este prezent în rândul făuritorilor României Mari, fiind cel care, din însărcinarea Marelui Sfat Național Român, prezintă la 1 Decembrie 1918, în fața Marii Adunări de la Alba Iulia, Proclamația Unirii Transilvaniei cu Regatul României. Împreună cu Episcopul Miron Cristea și doi frunțași ardeleni Alexandru Vaida-Voievod și Vasile Goldiș, a înmănat, la București, Regelui Ferdinand I, Declarația Unirii. După instaurarea regimului comunist, ca Episcop al Episcopiei de Cluj-Gherla – Senator de drept al primului Parlament al României Mari și

membru de onoare al Academiei Române (1945) –, Iuliu Hossu va intra în vizorul dictaturii comunist-atee. Va respinge propunerea făcută de premierul Petru Groza ca să accepte scaunul de mitropolit ortodox al Moldovei și va fi pedepsit pentru atitudinea sa față de libertate și pentru drepturile Bisericii greco-catolice, odată cu desființarea ei (1948). Va fi închis – între 1950 și 1955 a fost întemnițat în penitenciarul de la Sighet – și ulterior se va afla în domiciliu forțat, în condiții similare cu ale unei detenții, la mănăstirile din Curtea de Argeș și Căldărușani, unde rămâne până la sfârșitul vieții. Condițiile inumane de la Sighet, foametea și frigul, au afectat grav sănătatea episcopului. Condițiile drastice de izolare, impuse la mănăstirea Căldărușani și lipsa asistenței medicale au avut drept urmare decesul (28 mai 1970), după o scurtă spitalizare la Spitalul Colentina. A fost înmormântat la Cimitirul Bellu catolic. Cu un an înainte de moartea sa, Papa Paul al VI-lea l-a numit

cardinal in pectore, fiindcă Iuliu Hossu îi ceruse Papei să nu-și părăsească turma, ca să-și continue lucrarea pentru Biserică în România, chiar dacă dictatura, pentru a scăpa de el, i-ar fi permis să plece la Vatican. Iuliu Hossu rămâne în conștiința românească drept vestitor al Marii Uniri și un cunoscut luptător pentru drepturile românilor din Ardealul aflat sub guvernarea Austro-Ungariei. Ca recunoaștere a suferinței sale pentru credința în Hristos și în Biserică, a demersurilor făcute în favoarea libertății sub regimul comunist, în anul 2019, la data de 19 martie, Papa Francisc l-a beatificat în grupul celor 7 martiri episcopi greco-catolici români – Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suciu, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu, Iuliu Hossu.

Expoziție cu obiecte care i-au aparținut cardinalului Iuliu Hossu

O expoziție cu obiecte care i-au aparținut cardinalului Iuliu

Hossu a fost inaugurată, la 30 ianuarie, în Catedrala greco-catolică *Schimbarea la Față* din Cluj-Napoca. Evenimentul a fost organizat cu ocazia deschiderii Anului Cardinal Iuliu Hossu în Eparhia Cluj-Gherla. Această expoziție va fi mutată în mai multe orașe din județele Bistrița-Năsăud și Sălaj. Coordonații acțiunilor organizate de Eparhia Cluj-Gherla cu ocazia Anului Cardinal Iuliu Hossu, Codruța Fernea, a declarat că din această toamnă expoziția va fi deschisă permanent în interiorul Catedralei din Piața Cipariu. „Câteva din obiecte vor fi expuse la catedrală, este vorba de o pelerină a cardinalului, o mănășă, sunt câteva documente scrise de cardinal, fotografii. Vor fi doar câteva, pentru că spațiul de la catedrală nu este foarte generos și ne dorim ca această expoziție să devină un muzeu permanent Iuliu Hossu, care să fie găzduit de viitoarea Catedrală a Martirilor și Mărturisitorilor Secolului 20. Este o aulă acolo dedicată cardinalului lui Iuliu Hossu, pe care ne dorim ca în acest an să o transformăm într-un muzeu și să fie deschisă publicului larg. Pentru a doua parte a anului sperăm la o deschidere acolo, la momentul potrivit”, a spus Codruța Fernea. În 31 ianuarie s-au împlinit 140 de ani de la nașterea cardinalului Iuliu Hossu. ■

Cristina ANGHELUȚĂ

La aniversare, gânduri de sărbătoare

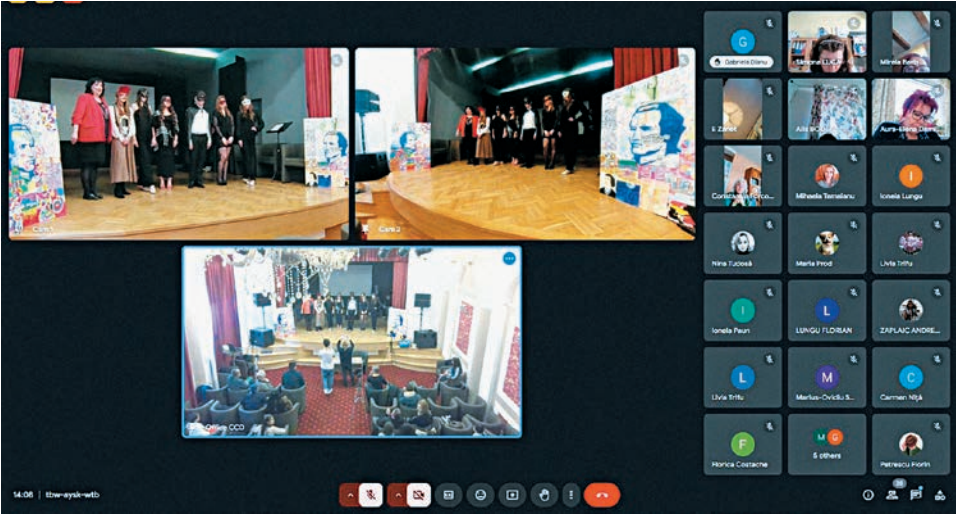
Cum altfel, decât cu bucurie, emoție, venerație, am fi putut să aniversăm și anul acesta Ziua Culturii Naționale și împlinirea în 15 ianuarie 2025, a 175 de ani de la nașterea marelui nostru poet, Mihai Eminescu? Casa Corpului Didactic Ilfov a avut inițiativa de a realiza un eveniment cu acest prilej, nu doar de dragul de a mai bifa o activitate în agendă, ci de a oferi și anul acesta plăcuta zăbavă de a reflecta asupra culturii naționale, a modului în care ne raportăm la ea și, mai ales, la poetul nepereche, Mihai Eminescu (1850-1880), cel care a dat o formă nouă limbii române literare, artistice, semnându-i „pașaportul” către universalitate.

Organizatorii, Casa Corpului Didactic Ilfov, Inspectoratul Școlar Județean Ilfov împreună cu instituția gazdă, Liceul Teoretic „Horia Hulubei” din Măgurele, au avut ce și mai ales pe cine să coopteze în alcătuirea unui program deosebit de atractiv, care a cuprins două părți. În prima parte, după cuvintele de prezentare oferite de prof. Maria Gridan (ISJ Ilfov), inspector școlar, prof. Alina Georgeta Ștefan (director Liceul Teoretic „Horia Hulubei”, Măgurele) și Horiana Arghira Petrescu (bibliotecar Casa Corpului Didactic Ilfov) a urmat momentul de prezentare a liceului prin intermediul unui clip video deosebit de sugestiv, realizat de Adrian Constandache, informatician al CCD Ilfov, material care conținea date, informații atât din istoria liceului, cât și din trecutul și evoluția orașului Măgurele, făcându-se referire, desigur și la faptul că fostul domeniu al familiei Oteteleşanu a fost frecventat de ilustre figuri junimiste ale timpului și de însuși Mihai Eminescu, în anii 1877-1883/1884, care s-a și inspirat din pitorescul locului, a cadrului natural ofertant, atunci când a scris multe din poeziile sale celebre, cum ar fi poezia *Lacul*.

În continuare, Mariana Marin, bibliotecara liceului, a descris biblioteca Liceului Teoretic „Horia Hulubei” din Măgurele, furnizându-ne date despre

fondul de carte, mărimea și valoarea colecțiilor. Pentru că evenimentul a avut loc în spațiul generos al Căminului Cultural din Măgurele care dispune și de un hol elegant, Mariana Marin a aranjat expoziția de cărți din colecția denumită „Eminesciana”, pentru a putea fi admirate, răsfoite și astfel, poate, și împrumutate de cei prezenți.

O demonstrație vie că la Măgurele încă se mai citește poezie, a fost spectacolul literar-muzical-coregrafic, denumit „Itinerarii culturale eminesciene” oferit de elevii liceului, care au urcat pe scenă, depășindu-se pe ei și emoțiile lor. Cu toții, elevii mai mici (clasa a IV-a) și cei mai mari (clasele V-VIII și cei de liceu) au dovedit că îndrăgesc poezia eminesciană, iar coordonatorii: prof. Liliana Mitria, prof. Elena Dinu, prof. Elena Stroe, prof. Andreia Badea, prof. Ioana Nicoleta Ioan, prof. Ovidiu Nuță, inv. Claudia Dan, consilierul educativ Cremona Constantin, precum și prof. dr. Ciprian Savin, care a cântat și recitat el însuși din creația eminesciană, au adus cea mai sinceră și autentică dovadă de iubire față de marele poet: i-au citit poezia și i-au motivat și pe elevii lor să o citească. Ba chiar, pe unii dintre ei i-au convins (destul de anevoios, în zilele noastre) să le învețe pe de rost versurile, astfel încât să le recite pe scenă, din memorie (și sub povară, de multe ori, blocantă, a emoțiilor). Momentelor, pline de emoție oferite de-a lungul periplului pe scenă al micilor artiști, le-au urmat cele oferite de invitații la eveniment, pentru că așa cum se spune, la „zile mari, oameni mari”. Primul invitat care a luat cuvântul a fost scriitorul Nică D. Lupu care a depănat cu cei prezenți câteva amintiri din perioada în care a fost profesor de geografie și a organizat la Măgurele diferite activități de cercetare și documentare pentru membrii Societății de Geografie, Filiala Ilfov, al cărui președinte era. Atunci, în anii 2000-2004, a vizitat și locurile denumite „chioșcul lui Eminescu”, „lacul lui Eminescu” și a admirat bustul lui Eminescu, din fostul parc

 Horiana Arghira PETRESCU, bibliotecar CCD Ilfov

Oteteleşanu, aflat azi în perimetrul Institutului de Fizică. Prezenți de departe, adică, prin intermediul tehnologiei online, au luat cuvântul următorii invitați ai Casei Corpului Didactic Ilfov care au completat buchetul surprizelor frumoase, aducând celor prezenți florile gândirii și gândurile lor alese, de ziua lui Eminescu și a Culturii Române.

Așadar, în continuarea părții a doua a activității, lect. univ. dr. Tiberiu Tănase, directorul Revistei Intelligence, a prezentat cartea în două volume, **Eminescu pe marele drum al destinului** de Aurel V. David, subliniind elementele de noutate, inovative în perceperea adecvată, în ton cu vremea (și vremurile) a creației eminesciene. Mai departe, a răspuns, ca de obicei, cu generozitate și îndelungă răbdare la invitația noastră de a participa la eveniment, (chiar dacă doar online), Victoria Furcoiu, membră a Uniunii Scriitorilor din România filiala Brașov, care reușit să ne stârnească emoție prin stihurile măiestrite dedicate lui Eminescu la a 175-a aniversare. Cuvinte frumoase, spuse din suflet le-a adresat dna Furcoiu copiilor, elevilor-artiști cărora le-a apreciat efortul de a recita, cânta, dansa, inspirați de lirica eminesciană. Pentru ei își va rezerva timp și dorința de a ajunge la Măgurele,

cu cărțile sale de poezii, simpaticele **Scrieri de la Bunica**, numai bune de citit și recitat la serbări și alte evenimente culturale. Ultima oră a evenimentului a fost destinată unei împărtășiri de bune practici din bibliotecile școlare privind această sărbătoare: Ziua Culturii Naționale și modul cum se implică bibliotecarii școlari/documentariștii/responsabilii centrelor de documentare și informare în realizarea unor experiențe educative valoroase și cu sens. Au luat cuvântul, prezentând din experiența lor, Gianina Barb, bibliotecar la Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia, președinta filialei Alba a Asociației Bibliotecarilor din România, Carmen Niță și Aura Damian de la Grădinița „Rița Gărgărița” Brănești. Din păcate, timpul, iarăși, nu a fost aliatul nostru, astfel încât au rămas multe lucruri nespuse și nefăcute. Din pricina întârzierii nu am reușit și tare ne-ar fi plăcut să intrăm în dialog cu Elena Zanet bibliograf info-documentarist, manager de proiect, formator al Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” din Iași. Ne vom lua revanșa cu ocazia următorului eveniment, căci, nu-i așa, tocmai se apropie Făurar cu sărbătorilor lui multe și frumoase despre care abia așteptăm să povestim. ■

„Leadership, mentorat și coaching inovativ în educație, în era digitală”: curs al Casei Corpului Didactic Ilfov, prin ERASMUS+

 prof. metodist Simona Gabriela LUCA

În contextul provocărilor aduse de era digitală, cursul „Leadership, Mentorat și Coaching inovativ în educație, în era digitală” oferit de Casa Corpului Didactic Ilfov răspunde nevoii de adaptare a cadrelor didactice la un mediu educațional în continuă schimbare. Dezvoltat în cadrul programului Erasmus+, ca urmare a experiențelor la care au participat formatorii, prin **Acreditarea Erasmus+ a CCD Ilfov Nr. 2021-1-RO01-KA120-SCH-000047215** și proiectul **Nr. 2023-1-RO01-KA121-SCH-000133006**, acest curs reprezintă o resursă valoroasă pentru profesorii care doresc să își dezvolte competențele de leadership, mentorat și coaching într-un mod inovativ. Acest nou program de formare

din oferta CCD Ilfov poate fi, în egală măsură considerat ca o valorificare concretă și o punere în practică a experiențelor acumulate în cadrul proiectului „**PROF - Profesionalizarea carierei didactice**”, la care formatorii și unii dintre participanți au colaborat în calitate de experți, integrând bunele practici și perspectivele inovative dezvoltate în acest program.

O abordare europeană pentru educația modernă

Cursul se desfășoară în perioada 15.12.2024-20.02.2025, are o durată de 24 de ore online și este structurat pe șase module, fiecare adresând aspecte critice ale leadership-ului și mentoratului în era digitală. Cei 35 de participanți sunt ghidați să își dezvolte atât competențele teoretice, cât și abilitățile practice, utilizând tehnologii digitale moderne și strategii pedagogice adaptate diferitelor niveluri de educație – de la preșcolar la liceal.

Conținutul tematic al cursului

- Leadership în era digitală
- Mentorat digital
- Coaching inovativ pentru competențe digitale
- Comunicare și conducerea echipelor virtuale

- Dezvoltarea unei culturi inovative
- Evaluarea și îmbunătățirea performanței

Impact

Participarea la acest curs contribuie la creșterea calității actului educațional și la adaptarea profesorilor la cerințele erei digitale. Formarea oferită sprijină cadrele didactice să devină lideri inovatori, mentori dedicați și coachi eficienți în comunitățile lor școlare. Cursul reflectă valorile europene și încurajează colaborarea internațională în educație, fiind un exemplu de bune practici în formarea continuă. Prin acest curs, Casa Corpului Didactic Ilfov demonstrează un angajament ferm față de inovare, colaborare și excelență în educație, sub egida Erasmus+. Profesorii sunt invitați să exploreze noi perspective, să utilizeze tehnologiile moderne și să dezvolte soluții educaționale adaptate unei lumi în schimbare. La finalizarea acestei grupe, activitatea va continua cu o nouă grupă, interesul manifestat de cadrele didactice fiind foarte mare. Acest program este mai mult decât un curs – este un pas înainte în transformarea educației, pregătindu-i pe profesori să modeleze viitorul prin leadership, mentorat și coaching digital. ■